

Tfy-56.102 Moderni Fysiikka II, tentti 15.05.1989

1. Elektroni liikkuu pitkin ympyrän muotoista rataa, joka on tasavälisesti koostunut (väli a) ioneista (N kpl). Selosta mikä on Blochin teoreema ja osoita käyttäen hyväksi Blochin funktiota

$$\Psi = \sum_n e^{ikna} \phi(x - na),$$

että k voi saada arvot $k = 2\pi s/Na$, missä $s = 0, 1, 2, \dots, N - 1$.

2. Ytimen kuorimallin tasojen järjestys on $1s_{1/2}1p_{3/2}1p_{1/2}1d_{5/2}2s_{1/2}1d_{3/2}1f_{7/2}2p_{3/2} \dots$. Mikä on nuklidin ${}^{39}_{19}\text{K}$ ydinspin ja magneettinen momentti?
3. Selosta pääpiirteissään miten alkuaineet ovat maailmankaikkeudessa syntyneet.
4. Metallin johtavuuselektronien tiheys on 10^{22} el/cm³. Laske elektronien
  - a) keskimääräinen nopeus ja
  - b) nopeus fermipinnalla (johda lausekkeet).*Opastus:* tilatiheys $g(E) = 4\pi V(2m^3)^{1/2} E^{1/2}/h^3$
5. Oletetaan, että äänen eteneminen ideaalikaasussa on adiabaattinen kompressio-prosessi. Sille voidaan johtaa etenemisnopeuden lauseke

$$v_S = \sqrt{\frac{1}{\kappa_S \rho}},$$

jossa $\kappa_S = -\frac{1}{V} \left(\frac{\partial V}{\partial p} \right)_S$ on adiabaattinen kompressibiliteetti ja ρ kaasun tiheys. Johda v_S ideaalikaasulle lähtien adiabaattisesta tilanyhtälöstä $pV^\gamma = \text{vakio}$. Lausu tulos γ :n ja T :n avulla.